

Sớ Táo Quân 2025 Tết Ất Ty

Muôn Tâu Thượng Đế

Mời lên thiên đình
 Trước Tết Năm Thìn
 Tường trình năm Mão
 Nay Tết lại đến
 Con Rắn đón chào.
 Tường khởi cần viết
 Đánh máy tào lao
 Nhưng đã ngồi vào
 Thần xin thảo sớ,
 Mời Ngài một vòng
 Đi thăm thế giới!

Trí tuệ nhân tạo

Nếu Ngài còn nhớ
 Năm ngoái có nêu
 “Trí tuệ nhân tạo”
 Tên gọi rất kêu
 Sản phẩm loài người
 Tương lai rất ớn:

Nó dùng máy tính
 Đi khắp thế gian
 Lục hết kho tàng
 Kiến thức nhân loại!
 Nó đọc khảo cứu,
 Nó xem sách vở,
 Nó duyệt bộ phim,
 Phân loại hình ảnh,
 Nhận diện người ta,
 Phân loại đồ vật,
 Nó thay học giả,
 Nó thể nhà thơ,
 Còn chuyện vãn vơ
 Nó lo được hết,
 Làm giỏi ra phết,
 Chỉ vài giây thôi!¹
 Năng lượng-ôi thôi,
 Nó nuốt cũng lẹ,
 Trung tâm dữ kiện,
 Điện xài khỏe re,
 Bằng cả thành phố.
 Bây giờ nuôi nó,
 Phải có điện nhiều,
 Phải tính xây thêm
 Nhà máy nguyên tử!²
 Công ty bán dẫn
 NVDA
 Phục vụ AI

¹ Generative AI, hay trí tuệ tạo sinh, là một nhánh của trí tuệ nhân tạo tập trung vào việc tạo ra nội dung mới và đa dạng dựa trên dữ liệu đầu vào lúc ban đầu. Nó có khả năng tạo ra văn bản, hình ảnh, âm nhạc, và video độc đáo chỉ trong vài giây, giúp nâng cao hiệu suất làm việc và thúc đẩy sự đổi mới. Generative AI có thể bắt chước khả năng sáng tạo của con người, mở ra tiềm năng sáng tạo vô hạn trong nhiều lĩnh vực như nghệ thuật, tiếp thị/marketing và nghiên cứu khoa học. Nhiều học giả cho rằng AI là một thực thể không phải là người (non-human), không phải là hữu cơ (non-organic) có thể trở thành một đe dọa cho sự sống còn của hành tinh chúng ta.

² AI tiêu thụ nhiều năng lượng do sự phức tạp và khối lượng lớn của các hoạt động tính toán cần thiết cho việc đào tạo và vận hành các mô hình. Các trung tâm dữ liệu phục vụ AI (data center) đòi hỏi sức mạnh tính toán lớn, gấp nhiều lần so với các tìm kiếm trực tuyến thông thường (search engine như google, Bing), dẫn đến mức tiêu thụ năng lượng cao. Việc đào tạo các mô hình AI như GPT-3 dùng lượng điện đáng kể, tương đương với nhu cầu của nhiều gia đình trong một năm.

Năng lượng hạt nhân đang có thêm một cơ hội trở lại. Trong tháng 10/24, 3 hãng khổng lồ của Mỹ Microsoft, Google và Amazon đã công bố các khoản đầu tư đáng chú ý vào các dự án hạt nhân để đảm bảo nguồn điện carbon thấp cho các trung tâm dữ liệu trí tuệ nhân tạo.

<https://www.washingtonpost.com/opinions/2024/10/23/nuclear-power-energy-climate/>

Lớn mạnh quá trời
 Giàu nhất thế giới!³
 Mỹ Trung tranh nhau
 Ngôi vị bá chủ
 Thế giới tương lai.
 Làm chủ Ấy Ai
 Là chủ thế giới!
 Thứ nhất là Mỹ,
 Trung Quốc số hai,
 Nam Hàn thứ ba,
 Nhật tụt thứ tư.

Chiến tranh

Nhắc thế giới mới,
 Tiến bộ không ngừng,
 Buồn nhớ hiện tại,
 Vẫn còn chiến tranh,
 Bom đạn vẫn rơi,
 Con người vẫn khổ,
 Máu lửa tơi bời!
 Ukraine chưa nguôi,
 Putin xâm lấn,
 Tấn công không ngơi.
 Ukraine phản công
 Vượt xa biên giới,
 Vào nội địa Nga,
 Đồng minh cho ra
 Nhiều vũ khí mới,
 Máy bay đưa tới
 Nhiều F Sixteen,
 Phòng không mạnh thêm.
 Nga cặp đồng minh,
 Trung Quốc, Triều Tiên,
 Riêng Kim Jong Un

³ Nvidia do Jensen Huang (Hoàng Nhân Huân), 61 tuổi, một kỹ sư gốc Đài Loan lập nên, đã trở thành công ty trị giá 3 nghìn tỷ USD nhờ vào sự bùng nổ của trí tuệ nhân tạo (AI). Nhu cầu lớn về chip AI, đặc biệt từ các công ty công nghệ lớn như Google, Microsoft, và Meta, đã thúc đẩy doanh thu và giá trị cổ phiếu của Nvidia tăng mạnh. Công ty đã nhanh chóng tăng vốn hóa thị trường từ 2.000 tỷ USD lên 3.340 tỷ USD chỉ trong 96 ngày, có lúc vượt qua cả Microsoft và Apple để trở thành công ty giá trị nhất nhì thế giới. Nvidia chiếm 80% thị phần chip AI toàn cầu và tiếp tục phát triển mạnh mẽ. Cuối năm 2024, Jensen Huang đích thân đến VN hứa hẹn nước này sẽ là ngôi nhà thứ 2 của NVDA và lập trung tâm nghiên cứu và phát triển AI (AI R&D) tại Việt Nam.

Gởi quân viện vô
 Hàng chục ngàn người
 Nhưng chưa thấy khá.
 Cầu mong các ngài
 Đừng nóng chơi luôn
 Võ khí nguyên tử!
 Sau khi kết quả
 Bầu cử năm nay,
 Tuốt ở bên Mỹ
 Thu xếp thế nào
 Còn phải ráng chờ
 Ông Trump nhậm chức.⁴

Lại thêm Trung Đông,
 Hamas tấn công,
 Tàn sát Do Thái,
 Được hơn một năm.
 Tháng 10 năm ngoái
 Giết hàng ngàn người,
 Hàng trăm con tin,
 Trẻ em thanh niên,
 Hải nhi chết thảm,
 Chiến tranh trả đũa
 Nay vẫn chưa yên.
 Do Thái vẫn còn
 Truy quét Hamas,
 Xé nát Gaza.
 Bốn chục ngàn chết,
 Bom đạn trên đầu.
 Khủng bố trốn chui
 Địa đạo khắp nơi,
 Bỏ lại thương dân,
 Phụ nữ, trẻ em
 Chết oan chết thảm.
 Thế giới bất mãn,
 Phản đối khắp nơi,
 Đại học sinh viên,
 Biểu tình tới bờ,

⁴ Chiến tranh Ukraine đã trở thành một vấn đề quan trọng trong bầu cử Mỹ, đặc biệt là khi các ứng cử viên và đảng phái có quan điểm khác nhau về chính sách đối ngoại và viện trợ quân sự. Đảng Dân chủ thường ủng hộ việc tiếp tục viện trợ cho Ukraine, coi đây là cách bảo vệ dân chủ và ổn định châu Âu. Trong khi đó, một số thành viên Đảng Cộng hòa, bao gồm cả những người ủng hộ cựu Tổng thống Trump, có thể phản đối việc chi tiêu lớn cho chiến tranh ở nước ngoài (không kể Do Thái), muốn tập trung vào các vấn đề nội địa hơn.

Cờ Palestine
 Tung bay phát phới,
 Nhất là bên Mỹ!
 Chiến cuộc triền miên
 Li Băng, Yemen,
 Đầu nậu Iran.
 Mỹ can không nổi,
 Còn phải gởi thêm
 Vũ khí để bênh
 Netanyahu
 Ông bạn Do Thái!
 Năm nay bầu cử,
 Ai dám chọc vô
 Cái ổ kiến lửa
 Bị kết án liền
 Là “Bà Do Thái”!⁵
 Trump hay Harris
 Đều phải chiều thôi!
 Cũng may Biden
 Trước ngày Tạ Ơn
 Tuyên bố ngừng bắn
 Mặt trận Li Băng
 Được sáu mươi ngày.
 Chắc qua tháng giêng
 Tổng thống Trump lên
 Hạ hồi phân giải.
 Lại thêm chuyện mới
 Xy-ri đổi thay,
 Mới mười mấy ngày
 Damas sụp đổ,
 Mười mấy năm nay,
 Chiếm cuộc kéo dài,
 Bao nhiêu người chết;
 Xứ sở loạn lạc,
 Đúng là bể dâu,
 Nhớ lại mà đau
 Việt nam ngày trước.⁶

⁵ Hai ứng cử viên tổng thống Mỹ thường ủng hộ Israel vì nhiều lý do chiến lược và chính trị. Israel là một đồng minh quan trọng của Mỹ ở Trung Đông, duy trì ổn định khu vực và đối phó với các mối đe dọa từ Iran và các nhóm khủng bố. Ngoài ra, sự ủng hộ đối với Israel cũng có thể ảnh hưởng đến cử tri Mỹ, đặc biệt là cộng đồng người Do Thái và những người ủng hộ chính sách đối ngoại mạnh mẽ của Mỹ. ‘Antisemitism’: chủ nghĩa bài Do Thái, chống người Do Thái, khác với ‘anti-Zionism’ là chủ trương chống việc thành hình một quốc gia Israel tự trị dành riêng cho người Do Thái.

Tai nạn máy bay, thiên tai, khí hậu

Chiến tranh thế giới
 Bao giờ dứt đây?
 Tham vọng con người
 Hận thù ân oán
 Chồng chất tới trời!
 Thân phận con người
 Bọt bèo trên biển.
 Máy bay Azerbaijan
 Gặp xui bay qua
 Vùng chiến sự Nga
 Phi đạn phóng ra
 Mấy chục tan xác.
 Cuối năm chưa hết
 Xui xẻo máy bay
 Con chim không may
 Bay vào đầu máy
 Làm phi cơ nổ
 Mấy trăm người chết
 Bên xứ Nam Hàn!
 Đã vậy thế giới
 Khí hậu chuyển biến
 Địa cầu hấp nóng
 Tai ách liên miên.
 Nước Việt bão bùng
 Thiệt hại vô kể;
 Trung Quốc, Đài Loan,
 Nhật, Phi-líp-pin,
 Yagi, Shanshan,
 Gió lụt ập tới
 Toàn là siêu bão!
 Nước Mỹ chẳng kém
 Bão tố liên hoàn
 Hết bão Helene
 Milton lại tới!
 Nhà cửa chưa dọn,

⁶ Bắt đầu từ ngày 8 tháng 12 năm 2024, chế độ của Tổng thống Bashar al-Assad tại Cộng hòa Ả Rập Syria bắt đầu tan rã do các cuộc tấn công của phe đối lập Syria, đỉnh điểm là chiến dịch đánh chiếm thủ đô Damascus, đánh dấu sự chấm dứt nền thống trị của triều đại Assad kể từ nhiệm kỳ tổng thống của Hafez al-Assad vào năm 1971. TT Assad được Nga và Iran hỗ trợ; mất Syria làm hai nước này mất uy tín.

Đường sá chưa xong,
 Lại lệnh sơ tán,
 Miền Nam bị nặng,
 Florida tang hoang,
 Cảnh vật điêu tàn,
 Lắm người mất mạng!
 Năm hết Tết đến
 Đòi vẫn chưa yên
 Miền Đông bão tuyết
 Cali cháy to
 Chưa bao giờ có
 Hơn trăm ngàn người
 Phải chạy di tản
 LA tan hoang
 Thiệt hại kinh hoàng
 Trên cả trăm tỷ!⁷

Bầu cử Mỹ

Bệ hạ nghe mãi
 Táo này tả oán,
 Chắc mệt lắm thay!
 Ngài sẽ hỏi ngay:
 Có chuyện gì hay
 Nói cho trăm biết!

Táo xin kể tiếp
 Chuyện này vui hơn.
 Không phải ba lợn
 Mà chuyện “nghiêm túc”,
 Quyết định hạnh phúc
 Hết dân Mỹ cơ!
 Vậy mà nhìn sơ
 Tưởng là tuồng diễu!
 Hai ông già rệu
 Tranh luận với nhau;
 Chửi nhau rất đau

⁷ Các vụ cháy rừng đang diễn ra ở Los Angeles đã gây ra thiệt hại kinh tế ước tính từ 135 đến 150 tỷ đô la, khiến chúng có khả năng trở thành thảm họa thiên nhiên tốn kém nhất trong lịch sử Hoa Kỳ. Chỉ riêng thiệt hại tài sản được dự kiến từ 52 đến 57 tỷ đô la, với tổn thất được bảo hiểm vượt quá 20 tỷ đô la. Hơn 10.000 công trình kiến trúc đã bị phá hủy và các khu dân cư giàu có như Malibu và Pacific Palisades đã bị ảnh hưởng nghiêm trọng. Ít nhất 10 trường hợp tử vong đã được báo cáo và hơn 130.000 cư dân đã được sơ tán

Năm đám cháy rừng hiện đang hoành hành ở Santa Monica, Malibu và các khu vực khác ở Quận Los Angeles, nơi có một số bất động sản đất giá nhất cả nước – với giá trị nhà trung bình trên 2 triệu đô la (11/1/25).

Đồ khờ, đồ đểu,
 Phát-xít, Hít-le,
 Tội đồ, láo lếu!
 Một ông ngơ ngác,
 Ăn nói làu bàu
 Làm như sắp lẩn.
 Phe ta sợ thua,
 Kéo mào đổi kếp!
 Bà phó vào thế
 Tuổi mới xồn xồn
 Dòng Jamaica,
 Mẹ gốc Nam Á,
 Áo ào khí thế,
 Cổ găng vươn lên,
 Bệnh vực nữ quyền
 Muốn giúp phụ nữ
 Giành quyền... phá thai,⁸
 Bảo vệ di dân,
 Bệnh người đồng tính.
 Bên này bên kia
 Buộc tội đối phương
 Nói láo, độc tài,
 Mà không ngượng miệng.
 Bà sáu-mươi chề
 Ông bảy-tám già,
 Ông kia thì phê
 Bà non kinh nghiệm!

Riêng giới người Việt
 Ở Virginia
 Có ứng cử viên
 Thượng viện Liên Bang
 Họ Cao tên Hùng
 Đại tá Hải quân
 Lý lịch rất oai
 Thành tích lừng lẫy.⁹

⁸ Đảng Dân chủ Hoa Kỳ có xu hướng ủng hộ cho sự bảo đảm quyền phá thai ở mức liên bang, coi đây là một vấn đề quan trọng trong các chiến dịch bầu cử. Sau phán quyết của Tòa án Tối cao Mỹ năm 2022 xóa bỏ quyền phá thai trên toàn quốc (mức liên bang), Đảng Dân chủ đã sử dụng vấn đề này để thu hút cử tri và công kích Đảng Cộng hòa. Họ chủ trương quyền phá thai và các chính sách bảo vệ sức khỏe sinh sản của phụ nữ phải được chính phủ liên bang bảo đảm. Cựu Tổng Thống Trump chủ trương dành quyền quyết định về phá thai cho mỗi tiểu bang (state) tự quyết định.

⁹ Hung Cao, ứng viên cho Thượng viện Hoa Kỳ từ Đảng Cộng hòa tại Virginia, là một cựu đại tá Hải quân gốc Việt, đã thắng bầu cử sơ bộ và được cựu Tổng thống Donald Trump ủng hộ. Hung Cao từng

Bên phía Cộng Hòa
 Được Trump ủng hộ,
 Nhưng chàng không may
 Lọt sổ kỳ này,
 Địch thủ quá mạnh.
 Ngược lại giờ chót
 Bên Tiểu Sài Gòn
 Luật sư Dereck
 Dân chủ họ Trần
 Giờ chót lật ngược
 Thắng rất sát sao
 Chỉ vài trăm phiếu.

Gần ngày bỏ phiếu
 Chửi nhau càng tăng.¹⁰
 Đào hát cũng hăng
 Nhảy vô nhập cuộc,
 Thêm tỷ phú Musk,
 Sau vụ mưu sát
 Cựu Tổng thống Trump,
 Tung một triệu đồng
 Tiền thưởng mỗi ngày
 Khuyến khích cử tri
 Ghi danh bầu cử.¹¹
 Dân chúng ngồi xem
 Khó bị thuyết phục:
 Qua thời đại dịch
 “Tin giả” quá nhiều,
 Hết tin vào ai
 Khó thấy thiệt giả.

Người Mỹ gốc Việt
 Hăng không kém ai,
 Cộng Hòa Dân Chủ
 Chia phe ra hai.
 Cha mẹ bảo thủ,

tranh cử vào Hạ viện Hoa Kỳ năm 2022 nhưng không thành công. Ông là người tị nạn Việt Nam, đến Mỹ khi 4 tuổi, và có sự nghiệp quân sự đáng chú ý trước khi chuyển sang chính trị.

¹⁰ <https://www.nytimes.com/2024/10/19/us/politics/trump-vulgarity-pennsylvania-rally.html?t&utm>

¹¹ Người giàu nhất thế giới, ông chủ Elon Musk của Tesla và ủng hộ Cựu TT Trump, tặng cử tri các tiểu bang “battle ground states” mỗi người 100 đôla để ghi danh bầu cử và ký vào một kiến nghị (“petition”) ủng hộ tu chính án số 1 (tự do ngôn luận) và số 2 (tự do mang vũ khí) của hiến pháp Hoa Kỳ; mỗi ngày một giải thưởng 1 triệu đô được trao cho một người trong số này.
<https://www.washingtonpost.com/politics/2024/10/21/elon-musk-petition-1-million-giveaway-election-law/>

Con cái cấp tiến,
 Đối nghịch lập trường,
 Gia đình căng thẳng.
 Bạn bè đồng nghiệp
 Giận nhau, good bye!

Đa số cử tri
 Lòng đã quyết định
 Bỏ cho đảng mình.
 Trước ngày bầu cử
 Thăm dò hai bên
 Tám lạng nửa cân
 Bất phân thắng bại.
 Số phận tương lai
 Chỉ tùy nhóm nhỏ
 Lơ lửng cá vàng
 Ở bảy “tiểu bang
 Chiến trường” quyết định
 Bên thắng bên thua!¹²
 Nghe tưởng trò đùa
 Sự thật như vậy.
 Cuối cùng Trump thắng,
 Thượng viện đổi chiều
 Trên dưới lưỡng viện
 Về đảng Cộng Hòa.
 Nước Mỹ sang trang,
 Thế giới bàng hoàng.

Nước Mỹ

Ngọc hoàng đọc báo
 Sẽ thấy mệt luôn!

Chỉ còn hai ngày
 Hết năm 24
 Jimmy Carter
 Qua đời ở Mỹ
 Ở tuổi một trăm;

¹² Người cử tri phổ thông (general voter) ở Mỹ không trực tiếp chọn tổng thống mà qua trung gian của Đại Cử Tri Đoàn /Electoral College gồm 535 thành viên (đại cử tri) từ các tiểu bang. Kết quả bầu cử tổng thống Mỹ phụ thuộc vào 7 tiểu bang chiến trường (battleground states, swing states) vì chúng thường có số phiếu đại cử tri (elector) không ổn định và có thể nghiêng về bất kỳ đảng nào. Các bang này bao gồm Pennsylvania, Florida, Michigan, Wisconsin, Arizona, Bắc Carolina và Georgia. Pennsylvania là bang quan trọng nhất với 19 phiếu đại cử tri. Những bang này thường có kết quả bầu cử rất sát sao, khiến cho việc giành chiến thắng ở đây trở thành yếu tố quyết định cho các ứng viên tổng thống.

Tổng thống bốn năm
 Nhưng sự nghiệp lớn
 Nobel Hòa bình
 Giúp đỡ nhân sinh
 Trên khắp thế giới!
 Người Việt tri ân
 Cứu vớt thuyền nhân,
 Máy trăm ngàn người
 Được định cư Mỹ,
 Chỉ nội vài năm!¹³

Nhiều chuyện buồn khác
 Làm mình lo lắng:
 Tuổi trẻ băng hằng
 Xài “drug” thứ dữ,
 Cứ tính hàng năm
 Chết cả trăm ngàn,¹⁴
 “Homeless” lang thang
 Cắm trại đường phố
 Phóng uế vỉa hè;
 Nặng nhất Cali
 Nhiều người bỏ đi
 Sang Texas ở!¹⁵
 Nhìn qua biên giới
 Nhập cư vượt biên
 Cứ ào ào tới
 Máy triệu người vô
 “Xử lý” không kịp!
 Tuy nhiên, nói chung,
 Nước Mỹ vẫn “sung”,
 Ngon hơn xứ khác.
 Cô Vít còn nhiều

¹³ Tổng thống Jimmy Carter vừa qua đời ngày 29 tháng 12 năm 2024, hưởng thọ 100 tuổi. TT Carter (1977-1981) đóng một vai trò quan trọng trong việc hỗ trợ người tị nạn Việt Nam trong và sau Chiến tranh Việt Nam. Năm 1978, ông ra lệnh cho các tàu của Mỹ giải cứu thuyền nhân, cứu sống hàng ngàn người. Tại một hội nghị thượng đỉnh quốc tế năm 1979, Carter đã tăng gấp đôi lượng người tị nạn Mỹ từ Đông Nam Á lên 14.000 mỗi tháng, khuyến khích các quốc gia khác làm theo. Sau đó, ông đã ký Đạo luật Người tị nạn năm 1980, thiết lập một hệ thống thường trực để tái định cư người tị nạn, xác định người tị nạn theo các tiêu chuẩn quốc tế và cung cấp các dịch vụ hỗ trợ như hỗ trợ nhà ở và việc làm.

¹⁴ Hiện nay, ở Mỹ, mỗi năm chừng trên 100 ngàn người chết vì drugs, trong số này trên 70 ngàn chết vì fentanyl, một chất ma túy tổng hợp cực mạnh.

¹⁵ Vào năm 2023, có khoảng 653.104 người vô gia cư tại Hoa Kỳ, đánh dấu mức cao kỷ lục và tăng 12% so với năm trước. Các thành phố lớn như New York và Los Angeles chiếm gần một phần tư tổng số người vô gia cư. Các yếu tố góp phần vào sự gia tăng này bao gồm chi phí nhà ở tăng cao, nhập cư tăng mạnh và các chương trình cứu trợ COVID-19 kết thúc.

Biến thể ra chiều,
 Tử vong ít lại
 Mãn tính còn nhiều
 Mệt mỏi dằng dai,
 Sương mù đầy óc,
 Ho hen kéo dài,
 Là “Long COVID”!¹⁶
 Nói chung miễn nhiễm
 Cộng đồng khá cao
 Chích ngừa ào ào
 Cô Vít bớt quậy.¹⁷
 Kinh tế khá tốt,
 Lạm phát giảm nhiều,
 Tiền lãi có chiều
 Bắt đầu giảm mạnh.¹⁸
 Thất nghiệp không tăng,
 Tránh được suy thoái,
 Kinh tế hạ cánh,
 Một cách an toàn,
 Không “crash landing”!
 Lại thêm bầu cử,
 Chuyển tiếp cũng yên.
 Ra tới tân niên
 Với Trump tại vị
 Chính sách kinh tế
 Sẽ thay đổi nhiều;
 Chiến tranh thương mại
 Tham vọng đất đai
 Sát nhập Greenland
 Đảo quốc nước đá,
 Kiểm soát kênh đào
 Xứ Panama
 Mỹ xây hồi trước;

¹⁶ Triệu chứng của COVID kéo dài (Long COVID): Mệt mỏi và yếu sức kéo dài; “sương mù não” (brain fog), khó tập trung, suy nghĩ; đau đầu và chóng mặt; khó thở và ho kéo dài; nhịp tim nhanh hoặc đánh trống ngực/palpitations; đau ngực và đau cơ khớp; khó ngủ, mất ngủ. Hiện tượng viêm mạn tính và rối loạn hệ miễn nhiễm là 2 yếu tố quan trọng của Long COVID.

¹⁷ Năm 2024, COVID-19 tiếp tục phát triển với các biến thể mới xuất hiện và lan rộng toàn cầu. Biến thể JN.1 được báo cáo nhiều nhất, sau đó KP.3.1.1 trở nên nổi bật hơn. Mặc dù số ca nhiễm và nhập viện tăng, tỷ lệ tử vong vẫn thấp hơn so với các đợt bùng phát trước đó nhờ miễn dịch rộng rãi từ các lần nhiễm trước và tiêm chủng. FDA đã phê duyệt các vắc-xin mRNA mới cho mùa 2024-2025 để nhắm vào các biến thể này.

¹⁸ Cuối năm nay ngân hàng trung ương Mỹ (the Fed) bắt đầu giảm tiền lãi (lãi suất) sau khi lạm phát (inflation) đã giảm nhiều.

Trung Quốc giật mình
 Đồng minh ngỡ ngác
 Tới đâu hay đó!¹⁹

Thiếu trẻ em

Nhìn ra thế giới
 Cũng nhiều thay đổi.
 Xứ mặt trời mọc,
 Trung quốc, Hàn quốc
 Sau mấy chục năm
 Phát triển ào ào,
 Nay lại hơi kẹt,
 Lão hóa rất nhanh,
 Con cái rất ít,
 Phụ nữ ít sanh,
 Đàn ông thiếu vợ
 Phải ra nước ngoài
 Tuốt Đông Nam Á
 Tìm vợ kiếm con.²⁰
 Ngay đến nước Nhật
 Rất kỵ di dân
 Cũng phải cần thêm
 Lao động nhập khẩu,
 Kỹ sư, y tá,
 Công nhân người Việt
 Qua Nhật cũng đông,
 Làm theo hợp đồng,
 Hết hạn về nước.²¹

¹⁹ Trung Quốc và các đồng minh của Hoa Kỳ đã phản ứng với cuộc chiến thương mại mới của Trump bằng sự kết hợp giữa các điều chỉnh chiến lược và chỉ trích. Trung Quốc đã phá giá đồng tiền của mình để bù đắp thuế quan và có thể trả đũa bằng thuế quan đối kháng, hạn chế xuất khẩu đối với các khoáng sản quan trọng và các biện pháp nhằm mục tiêu chống lại các ngành công nghiệp của Hoa Kỳ. Bắc Kinh cũng đã chuyển thương mại sang các quốc gia khác, giảm thiểu thiệt hại kinh tế trong khi vẫn duy trì sự thống trị xuất khẩu toàn cầu.

Các đồng minh như EU và Nhật Bản đã chỉ trích cách tiếp cận đơn phương của Trump, lo ngại sự gián đoạn chuỗi cung ứng và bất ổn kinh tế toàn cầu. Nhiều người đã tìm cách tăng cường quan hệ thương mại với Trung Quốc hoặc đa dạng hóa thị trường của họ.

Tổng thống đắc cử Trump có ý định sát nhập bằng cách mua lại đảo Greenland (là hòn đảo lớn nhất thế giới, nay dưới quyền kiểm soát của Đan Mạch) và dành lại quyền kiểm soát kinh đào Panama từng được TT Carter chuyển giao cho nước Panama, nhưng nay bị Trung Quốc dòm ngó.

²⁰ Trung Quốc có thể giảm 55% dân số vào năm 2100, trở về mức của cuối thập niên 1950, do tỷ lệ sinh thấp (birth rate) và dân số già. Tỷ lệ sinh đã giảm xuống còn 1,09 vào năm 2022, thấp hơn mức cần thiết để duy trì dân số ổn định (2). Hàn Quốc: dự kiến, người già sẽ chiếm gần một nửa dân số vào năm 2072, gây áp lực lớn lên lực lượng lao động trẻ. Tỷ lệ sinh dự kiến giảm xuống 0,68 vào năm 2024, thấp nhất thế giới.

Nhìn qua Trung quốc,
 Nhất nhì hành tinh,
 Đối nghịch Hoa Kỳ,
 Cũng gặp khó khăn,
 Nhà xây quá nhiều,
 Lắm thành phố ma,
 Tăng trưởng yếu kém.
 Dân chúng tiêu dùng
 Ăn xài quá ít,
 Phải “kích thích” thêm!²²
 Nhà nước kêu rên
 Phụ nữ ráng lên,
 Để con ít quá!²³

Làn sóng thiên hữu

Làn sóng bảo thủ ²⁴
 Lan tràn nhiều nơi,
 Từ Úc sang Âu
 Nhất là nước Mỹ.
 Xã hội thay đổi,

²¹ Nhật Bản đang tuyển dụng nhiều kỹ sư Việt Nam do thiếu hụt lao động trong các ngành kỹ thuật, công nghệ thông tin, và dịch vụ kỹ thuật. Dân số già hóa nhanh chóng khiến Nhật Bản cần nguồn nhân lực trẻ và có tay nghề. Kỹ sư Việt Nam được đánh giá cao về trình độ chuyên môn, cần cù và hiệu quả làm việc, điều này khiến họ trở thành lựa chọn ưu tiên cho các công ty Nhật Bản. Tuy nhiên các trường hợp trốn thuế ở lại Nhật và một số vi phạm luật pháp đã gây chú ý không tốt.

<https://www.asahi.com/sp/ajw/articles/15363669>

²² Trung Quốc đang đối mặt với nhiều khó khăn kinh tế trong năm 2024. Khủng hoảng bất động sản kéo dài tiếp tục là thách thức lớn nhất, ảnh hưởng đến niềm tin của người tiêu dùng và thị trường tài chính. Tăng trưởng kinh tế chậm với các dự báo từ Ngân hàng Thế giới và các tổ chức tài chính khác đều hạ thấp mức tăng trưởng GDP. Trung Quốc cần các biện pháp kích cầu mạnh mẽ hơn để đối phó với giảm phát (deflation) và nhu cầu tiêu dùng yếu; cần gia tăng cạnh tranh kinh tế và cải thiện hạ tầng cơ sở và giáo dục.

https://vneconomy.vn/ngan-hang-the-gioi-kinh-te-trung-quoc-se-tiep-tuc-giam-toc.htm?t&utm_source=perplexity

²³ Chính phủ Trung Quốc đang khuyến khích phụ nữ sinh con thông qua nhiều chính sách hỗ trợ. Các biện pháp bao gồm trợ cấp tiền mặt cho các gia đình sinh con thứ hai và thứ ba, hỗ trợ nuôi dưỡng, chăm sóc trẻ em, và tăng cường đảm bảo nhà ở. Điều này nhằm đối phó với tình trạng dân số lão hóa và suy giảm, cũng như thay đổi quan niệm về gia đình trong giới trẻ.

²⁴ Hiện nay, có một xu hướng quay về chính trị thiên hữu ở nhiều quốc gia trên thế giới. Xu hướng này thường đi kèm với sự trỗi dậy của chủ nghĩa dân tộc, bảo thủ và các chính sách bảo hộ kinh tế ưu tiên cho các doanh nghiệp trong nước (protectionism). Ở châu Âu, các đảng trung hữu đã thành công nhờ kết hợp linh hoạt giữa các quan điểm tả và hữu, trong khi ở Mỹ Latin, cánh tả vẫn giữ được vị thế nhờ vào sự ủng hộ của quần chúng nghèo. Sự cạnh tranh quyền lực giữa các cường quốc cũng góp phần làm gia tăng xu hướng chính trị thiên hữu

Hết thời “wokism”²⁵
 “Tỉnh thức chủ nghĩa”,
 Tư tưởng phe tả
 Cách mạng văn hóa
 Đề cao Da Đen.
 Người người tự xem
 Mình bị áp bức,
 Kết tội da trắng
 Là nguồn bất công,
 Kỳ thị màu da
 Gây ra khổ nạn
 Cho người Da Màu
 (Không kể Á Châu!).
 Do lệnh ra từ
 Tối Cao Pháp Viện.
 “Hành động khẳng định”
 Hay DEI²⁶ (đi-i-ai),
 Ưu tiên Da Màu,
 Đồng tính, chuyển giới,
 Cũng đẹp bớt nhiều,
 Xã hội sang trang.

Không riêng chi Mỹ,
 MAGA trở về,
 Ưu tiên Hoa Kỳ,
 Bảo vệ kinh tế
 Với Donald Trump,²⁷

²⁵ “Wokism” (tạm dịch là “chủ nghĩa tỉnh thức”) đề cập đến sự nhận thức và sự nhạy cảm với những bất công xã hội và chính trị, đặc biệt là những bất công liên quan đến chủng tộc, giới tính (gender) và tình dục. “Wokism” thường liên quan đến việc ủng hộ công lý xã hội (social justice) và bình đẳng (equality), nhưng đôi khi bị chỉ trích là quá cực đoan hoặc mang tính biểu diễn, hình thức trong hoạt động của nó. Trong năm 2024, chủ nghĩa wokism suy giảm vì các yếu tố sau:

- Những thay đổi chính trị toàn cầu, chẳng hạn như xung đột ở Ukraine và Trung Đông. Ví dụ người Do Thái có thể nghĩ rằng các cuộc biểu tình bên vực người Palestine (nghèo và da màu) và phản đối Israel (giàu và theo phương Tây, chiếm đất người bản địa) tại các đại học ở Mỹ là do chủ nghĩa tỉnh thức trong giới tinh hoa/elite theo phe tả.
- Nhiều người chỉ trích cho rằng nó làm suy yếu các giá trị truyền thống, viết lại lịch sử và chế độ trọng dụng người tài (meritocracy).
- Những bất ổn về kinh tế và lạm phát làm công chúng bớt chú tâm vào các vấn đề công bằng xã hội viễn vông mà lo nhiều hơn về sự sống còn kinh tế của mình.

²⁶ Affirmative action là một tập hợp các chính sách và thủ tục nhằm cải thiện cơ hội giáo dục và việc làm cho các nhóm thiểu số và phụ nữ, như một biện pháp khắc phục hậu quả của sự phân biệt đối xử lâu dài.

DEI là viết tắt của “Diversity, Equity, and Inclusion” (Đa nguồn, Công bằng và thu nạp). Đây là một khung tổ chức nhằm thúc đẩy sự đối xử công bằng và sự tham gia đầy đủ của tất cả mọi người, đặc biệt là những nhóm đã bị thiệt thòi hoặc phân biệt đối xử.

Chủ nghĩa dân tộc
 Nổi dậy khắp nơi.
 Các nước phương Tây
 Không còn hăng say
 Mời di dân đến!
 Di dân Châu Phi,
 Trung Đông, Nam Mỹ,
 Chạy trốn loạn ly,
 Chiến tranh nghèo đói,
 Mong giấc mơ Mỹ
 Mong đến nước Anh,
 Bắc Âu, Ý, Đức
 Nay đều bị chặn.
 Biên giới khác xưa
 Không còn rộng mở
 Ào ạt cho vô.²⁸
 Thế giới như vậy,
 Thiên tai, chiến tranh,
 Kinh tế khó khăn,
 Di cư kẹt cứng!
 Từ Canada,
 Pháp, Đức, Đại Hàn
 Chính phủ đổi thay,
 Kinh tế lung lay,
 Năm Thìn qua mau!
 Nhìn lại thấy ớn!

Việt Nam

Sau chuyện thế giới
 Thần xin nhắc qua

²⁷ MAGA, viết tắt của “Make America Great Again” (Làm cho nước Mỹ vĩ đại trở lại), là một khẩu hiệu chính trị nổi tiếng của Donald Trump trong chiến dịch tranh cử tổng thống năm 2016. Khẩu hiệu này ban đầu được Ronald Reagan sử dụng trong chiến dịch tranh cử năm 1980. MAGA đã trở thành biểu tượng của phong trào chính trị ủng hộ Trump, kêu gọi chính sách “Nước Mỹ trên hết”, ưu tiên cho kinh tế sản xuất nội địa Mỹ, và hạn chế nhập cư nhất là nhập cư bất hợp pháp. Phong trào này gây tranh cãi và bị chỉ trích là mang tính cực đoan và phân biệt chủng tộc. Ngày 5 tháng 11, Donald Trump được bầu làm tổng thống thứ 47 của Hoa Kỳ, 4 năm sau khi bị TT Biden đánh bại trong cuộc chạy đua để giữ Tòa Bạch Ốc.

²⁸ Phong trào chống di dân ở châu Âu đang gia tăng mạnh mẽ, đặc biệt là sau sự gia tăng số lượng người di cư và xin tị nạn gần đây. Sự ủng hộ cho các đảng cực hữu, vốn có lập trường chống nhập cư, đang tăng lên ở nhiều quốc gia như Italy, Pháp, Đức và Slovakia. Các chính phủ như Poland, Hungary đã áp dụng các biện pháp cứng rắn để kiểm soát biên giới và giảm nhập cư, đồng thời kêu gọi EU thay đổi chính sách tái định cư người tị nạn. Những căng thẳng này đã làm gia tăng sự phân cực chính trị trong khu vực.

Quê hương yêu dấu!
 Kinh tế khó khăn
 Doanh nghiệp đóng cửa,
 Địa ốc đóng băng,
 Sau thời Cô Vít.
 Chính trị “phức tạp”
 Tiếp tục “đốt lò”²⁹
 Bài trừ tham nhũng.
 Tứ trụ đổi thay³⁰
 Chủ tịch mới đây
 Đã thay người mới.
 Bí thư qua đời
 Người mới lên thay
 Đứng đầu toàn đảng
 Kèm Chủ tịch nước;
 Hai trụ một tay;
 Chẳng được bao ngày
 Lại chủ tịch mới!
 Đối ngoại cũng gay,
 Phía Bắc Trung Quốc
 Áp lực biển Đông;
 Tây phương cầu mong
 Mời mọc đối tác;
 Thế giữa hơi kệt,
 “Ngoại giao cây tre”
 Đu đưa theo gió,
 Không ngã phe nào!

Cứ thế tiếp tục.
 Phía Tây cũng mệt,
 Cam Bốt chơi khăm,
 Đổi hướng nước sông
 Bassac-Hậu giang
 Vào kinh Funan,

²⁹ Chiến dịch “đốt lò” ở Việt Nam là một chiến dịch chống tham nhũng quy mô lớn do cố Tổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng khởi xướng từ năm 2013. Chiến dịch này tiếp tục được duy trì sau khi ông Trọng qua đời vào tháng 7 năm 2024, với mục tiêu củng cố niềm tin của người dân vào Đảng Cộng sản Việt Nam và chính quyền. Tuy nhiên, có lo ngại rằng chiến dịch có thể biến tướng thành cuộc đấu đá chính trị giữa các phe phái trong Đảng.

³⁰ Tứ trụ ở Việt Nam chỉ bốn vị trí cao nhất trong hệ thống chính trị: Tổng Bí thư: trước đây Nguyễn Phú Trọng, nay là Tô Lâm; Chủ tịch nước: Võ Văn Thưởng, Nguyễn Phú Trọng, Tô Lâm, xong đến Lương Cường (21/10/24); Thủ tướng Chính phủ: Phạm Minh Chính; Chủ tịch Quốc hội: Vương Đình Huệ, Trần Thanh Mẫn (từ 20/5/24)

Xuống Thành Sihanouk,³¹
 Trên vịnh Thái Lan;
 Đe dọa cuộc sống,
 Mấy chục triệu người
 Nhờ đất phì nhiêu
 Đồng bằng Nam bộ.³²

Tuy vậy nói chung
 Đất nước vẫn yên
 Hơn nhiều nước khác.
 Tự bản vẫn chọn
 Đổ tiền đầu tư.
 SpaceX đầu tư
 Một tỷ rưỡi đô
 Dịch vụ vệ tinh
 Bao phủ cả nước.
 Khổng lồ AI
 Quyết chọn Việt Nam
 Quê hương thứ hai
 Công nghệ bán dẫn.³³
 Costco bên Mỹ
 Bán đầy sản phẩm
 “Made in Vietnam”,
 Áo quần bàn ghế,
 Tô phở, con cá,
 Hạt tiêu, cái lu.
 Đi lên YouTube
 Hình ảnh du lịch
 Việt Nam quá chừng
 “Cầu Vàng” Đà Nẵng³⁴

³¹ Sihanoukville

³² Kênh đào Funan Techo dài 180 km tại Campuchia, tên chính thức là Dự án Đường thủy và Hệ thống Hậu cần Tonle Bassac. Nhằm mục đích kết nối Phnom Penh với Kep và Vịnh Thái Lan, giảm sự phụ thuộc của Campuchia vào các cảng của Việt Nam. Được tài trợ bởi China Road and Bridge Corporation, dự kiến chi phí 1,7 tỷ đô la và hoàn thành vào năm 2028. Tuy nhiên, dự án đã gây ra những lo ngại về môi trường, đặc biệt là về tác động của nó đối với Đồng bằng sông Cửu Long của Việt Nam và những tác động xuyên biên giới tiềm tàng đối với nguồn nước.

³³ Khi đến thăm Hà Nội vào cuối năm ngoái, và một lần nữa cuối năm 2024, Jensen Huang cho biết công ty NVDA của ông cam kết đầu tư vào Việt Nam và biến đất nước này thành "ngôi nhà thứ hai" của mình. Đặc biệt, công ty cho biết họ có kế hoạch mở rộng quan hệ đối tác với các công ty công nghệ hàng đầu của Việt Nam và hỗ trợ đất nước đào tạo nhân tài để phát triển AI và cơ sở hạ tầng kỹ thuật số

³⁴ Cầu Vàng ở Núi Bà Nà, Đà Nẵng, Việt Nam, đã trở thành nguồn cảm hứng cho một cảnh trong bộ phim Mỹ “The Sandman”. Trong tập đầu tiên của phim, có một cây cầu rất giống Cầu Vàng xuất hiện bên ngoài lâu đài của nhân vật Dream. Nhà sản xuất phim đã xác nhận rằng hình ảnh này lấy cảm hứng từ Cầu Vàng, nổi tiếng với thiết kế độc đáo gồm hai bàn tay đá khổng lồ nâng đỡ cầu.

Đồi núi Sapa,
 Cung điện thành Huế,
 Thể hiện huy hoàng!³⁵
 Quê nhà của thần
 Cũng lăm đổi thay
 Thừa Thiên mất tên
 Nay “Thành phố Huế”
 “Trực thuộc trung ương”
 Sẽ phát triển nhanh
 Đô thị hóa lạ.³⁶
 Thay đổi nhanh ghê!
 Địa ốc cơn sốt
 Trên toàn cả nước!
 Nhà cửa chung cư,
 Các khu nghỉ dưỡng,
 Xây dựng ào ạt,
 Có khi dư thừa,
 Không có người mua.

Tuổi trẻ nói năng,
 Hát hò tiếng Anh
 Xen vô tiếng Việt,
 Trộn lẫn ì xèo;
 Thời trang thì theo
 Y như Hàn Quốc!
 Tuổi trẻ vui nhất

Nhiều khán giả Việt Nam xem phim đã vô cùng kinh ngạc khi nhìn thấy cây cầu có hai bàn tay chống đỡ nối liền với pháo đài Morpheus, vì nó trông rất giống Cầu Vàng ở Đà Nẵng.

<https://indochinatreks.com/travel-news/the-sandman-inspired-by-vietnams-golden-bridge/>

³⁵ Phim “A Tourist’s Guide to Love” (2023) khá ăn khách của Netflix, do một nữ tài tử Mỹ và nam tài tử Việt Kiều Australia đóng, thể hiện nhiều khía cạnh của cuộc sống hàng ngày ở Việt Nam, giới thiệu các thành phố sôi động và di sản văn hóa.

https://vneconomy.vn/ngan-hang-the-gioi-kinh-te-trung-quoc-se-tiep-tuc-giam-toc.htm?t&utm_source=perplexity

³⁶ Thành phố Huế trở thành “Thành phố trực thuộc trung ương” nghĩa là Huế sẽ được quản lý trực tiếp bởi chính quyền trung ương, thay vì tỉnh Thừa Thiên Huế. Điều này nhằm tạo động lực phát triển kinh tế - xã hội, bảo tồn di sản và văn hóa Huế, đồng thời thúc đẩy sự phát triển bền vững của khu vực miền Trung và cả nước. Việc này cũng liên quan đến việc sắp xếp lại các đơn vị hành chính, bao gồm việc thành lập các quận và thị xã mới trong thành phố. Vai trò của vương triều nhà Nguyễn càng ngày càng được đề cao và công nhận, trái với các luận điệu kết án các vua nhà Nguyễn “cống rắn cắn gà nhà” trước đây.

“Về phương án thành lập TP Huế trực thuộc trung ương trên cơ sở nguyên trạng 4.947,11 km2 diện tích tự nhiên và quy mô dân số 1.236.393 người của tỉnh Thừa Thiên Huế.” Sẽ không còn dùng tên Thừa Thiên nữa. So sánh với Singapore chỉ có 750 km2 nhưng dân số trên 5 triệu người.

Nhảy múa tùm lum,
 Túi có ít tiền,
 Nhiều YouTuber
 Khám phá thế giới ,
 Hang cùng ngõ hẻm
 Có mặt khắp nơi
 Thỏa chí bụi đời.³⁷
 Hình ảnh thế giới
 Giúp người Việt mình
 Mở mắt hội nhập.
 Ước mong từ từ
 Đất nước khá thêm,
 Lên trung lưu cao
 Ngang hàng thế giới.³⁸

Việt Nam hải ngoại

Trong lúc chờ đợi,
 Còn một nước khác
 Cũng là Việt Nam
 30 tháng 4
 Đã 50 năm,
 Dòng giống Lạc Hồng
 Tỏa ra thế giới.
 Người Việt Hải ngoại
 Xây dựng cộng đồng
 Âu, Mỹ, Úc Châu,
 Bốn năm triệu người,
 Cùng chung lịch sử,
 Cùng một quá khứ,
 Cùng một lá cờ,
 Cùng một ngôn ngữ,
 Một văn hóa chung,
 Xây dựng thành công
 Cộng đồng Việt mới,
 Chung một bầu khí

³⁷ Trước đây một vài người trẻ Việt Kiều như Kyle đi khắp nơi làm phóng sự video về các cộng đồng Việt và đăng trên YouTube. Hiện nay rất nhiều youtuber trẻ ở Việt Nam như Lê Khả Giáp, Khoai Lang Thang với phương tiện hạn chế, đi đến nhiều nơi trên thế giới, kể cả những nơi du khách phương tây ít dám tới, gởi về những reportage sinh động, từ trước đến nay chưa thấy người Việt thực hiện. Các phụ nữ lấy chồng ngoại quốc làm youtuber khác báo cáo về cuộc sống đời thường ở Trung quốc, Châu Âu cũng đem lại những cái nhìn độc đáo về kinh nghiệm hôn nhân dị chủng ở hải ngoại.

³⁸ Việt Nam hiện được xếp vào nhóm nước có thu nhập trung bình thấp, từ năm 2011. Chính phủ VN đặt mục tiêu đạt được vị thế thu nhập trung bình cao vào năm 2030 và vị thế thu nhập cao vào năm 2050. Năm 2023, GDP bình quân đầu người khoảng 4.346 đô la.

Tự do dân chủ,
 Khoa học tiên tiến,³⁹
 Được mạng nối liền
 “Cộng đồng tưởng tượng”⁴⁰
 Trong không gian ảo.
 Nghĩ cũng vui vui!

Sớ nay đã dài,
 Thần đã hụt hơi,
 Xin về nghỉ ngơi,
 Thần nay thiếu ngủ,
 Đầu kém sáng suốt,
 Cũng do Covid.
 Bệ Hạ muốn biết
 Nhiều chi tiết hơn,
 Xin đọc cước chú
 Thần ghi cuối trang,
 Mọi điều ghi rõ.

Táo Mỹ Gốc Việt (HVV)

Cuối năm Thìn, đầu năm dương lịch 2025

³⁹ Người Việt ở Mỹ thường được gộp chung với những “người gốc Á” (Asian Americans) khác như Ấn Độ, Trung Quốc, Hàn Quốc. Các nhóm này đến Mỹ trước người Việt và trong những hoàn cảnh thuận tiện hơn (di dân thay vì tị nạn). “Người Mỹ gốc Á” thường bị loại khỏi các cuộc thảo luận về DEI (Diversity, Equity, Inclusion) và không được giúp đỡ phụ trội (affirmative action) do huyền thoại về “thiểu số mẫu mực”, mô tả họ là những người đạt thành tích cao tự nhiên và không phải đối mặt với những thách thức giống như các nhóm thiểu số khác như người Da Đen và Da Đỏ.
 Thu nhập hộ gia đình trung vị (median household income) của người Mỹ gốc Việt vào năm 2019 là 69.800 đô la, trong đó người Mỹ gốc Việt sinh ra tại Hoa Kỳ kiếm được 82.400 đô la và người sinh ra ở Việt Nam kiếm được 66.000 đô la. Đối với người Mỹ gốc Hoa, thu nhập hộ gia đình trung bình là khoảng 85.229 đô la vào năm 2019. Người Mỹ gốc Ấn Độ có thu nhập hộ gia đình trung bình cao nhất trong số các nhóm này, vào khoảng 119.000 đô la vào năm 2019. Những con số này phản ánh sự chênh lệch kinh tế giữa các cộng đồng người Mỹ gốc Á khác nhau tại Hoa Kỳ.
 Mức thu nhập trung bình của các hộ gia đình ở Hà Nội và Sài Gòn chừng 9000-10000 USD mỗi năm.

⁴⁰ Một “cộng đồng tưởng tượng” (imagined community) là một nhóm người chia sẻ cảm giác thân thuộc với nhau (a sense of belonging), mặc dù họ có thể không bao giờ gặp nhau, hoặc họ có nhiều điểm chung. Cảm giác thân thuộc này dựa trên bản sắc, lịch sử và văn hóa chung. Thuật ngữ này được Benedict Anderson phát triển trong cuốn sách “Imagined Communities: Reflections on the Origin and Spread of Nationalism” (Cộng đồng tưởng tượng: Suy ngẫm về nguồn gốc và sự lan truyền của chủ nghĩa dân tộc) xuất bản năm 1983. Táo này nghĩ Người Việt Hải Ngoại (Vietnamese Diaspora) có những đặc điểm của một “cộng đồng” theo cách Anderson mô tả, tuy gọi là “tưởng tượng/imagined” nhưng có thật trong tâm trí và được kết nối với nhau trên mạng internet như Youtube, Instagram, Facebook, X (Tweeter), mạng điện thoại Viber, vv

(11/1/2025)